

Еврейская и общая литература

Для новых репатриантов
По программе реформы
«значимое обучение»

ספרות עברית וכללית

לעולים חדשים
על פי תכנית הרפורמה
ללמידה משמעותית

Указания экзаменуемым

- а. Продолжительность экзамена: 2 часа 30 минут.
б. Строение вопросника и ключ к оценке:
в этом вопроснике четыре раздела.
Раздел первый: роман, новелла
Раздел второй: короткий рассказ
Раздел третий: поэзия (средневековая поэзия,
поэзия Бялика, поэзия 20-го века)
Раздел четвертый: драма

Первый раздел экзамена (роман и новелла – 32 балла) является **обязательным**.
Из трех разделов: второго, третьего и четвертого, следует выбрать **два** раздела и ответить на вопросы в соответствии с указаниями к каждому разделу (каждый раздел - 34 балла).

в. Разрешенный вспомогательный материал:

- (1) Словарь по выбору экзаменующегося.
(2) Для экзаменующихся интернов:
перечень изученных произведений.
(3) Для экзаменующихся экстернов:
приложенная учебная программа.

г. Особые указания:

- (1) Запишите перед каждым ответом номер раздела и номер вопроса, на который вы решили отвечать.
(2) **Нельзя** приводить примеры к разным ответам из одного и того же произведения.
(3) Для экзаменующихся экстернов: **обязательно** следует приложить к экзаменационной тетради список изучавшихся произведений.

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון: רומאן ונובלה

פרק שני: סיפור קצר

פרק שלישי: שירה (שירת ימי הביניים, שירת

ביאליק, שירת המאה ה־20)

פרק רביעי: דרמה

הפרק הראשון (רומאן ונובלה – 32 נקודות)

הוא חובה. משלושת הפרקים השני, השלישי

והרביעי יש לבחור בשני פרקים, ולענות על

השאלות לפי ההוראות בכל פרק

(לכל פרק – 34 נקודות).

ג. חומר עזר מותר בשימוש:

(1) מילון לפי בחירת הנבחן.

(2) לנבחנים אינטרניים: רשימה מודפסת

של היצירות שנלמדו.

(3) לנבחנים אקסטרניים: מצורפת תכנית

הלימודים.

ד. הוראות מיוחדות:

(1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק

ואת מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.

(2) אין להדגים באמצעות אותה יצירה

תשובות שונות.

(3) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף

למחברת את רשימת היצירות שנלמדו.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רשום טייטות לשהן על דפים מחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

Все черновые записи (тезисы, вычисления и т.п.) делайте только на отдельных страницах экзаменационной тетради. Напишите слово «черновик» в начале каждой страницы, отведенной вами под черновик. Выполнение любых черновых записей на листах, не относящихся к экзаменационной тетради, может привести к тому, что экзамен будет аннулирован!

Желаем успеха!

ב ה צ ל ח !

Вопросы

Раздел первый – роман и новелла

Обратите внимание: первый раздел является обязательным.

Ответьте на один из вопросов 1-2 (32 балла).

1. Окружающая среда (семья и/или общество) в которой находится герой, влияет на его действия и поступки.
Объясните и проиллюстрируйте данное утверждение на примере изученных вами романа или новеллы.
2. Опишите особенно заинтересовавший вас образ, происшествие или идею из прочитанных вами романа или новеллы. Объясните, что именно в произведении вызвало у вас этот интерес и почему. Обоснуйте ваши утверждения примерами из произведения.

Раздел второй – короткий рассказ

Ответьте на два вопроса из вопросов 3-5 (за каждый вопрос – 17 баллов, всего – 34 балла).

Обратите внимание: в разных ответах нельзя приводить примеры из одного и того же произведения.

Обратите внимание! При ответе на вопросы 3-4 не разрешается использовать материал рассказа Ронит Маталон [רונית מטלון] "אח קטן".

3. Опишите близкие или отстраненные (или их сочетание) отношения между героями в изученном вами коротком рассказе и объясните, как финал рассказа способствует пониманию этих отношений.
4. Изобразительные средства в коротком рассказе являются важной составляющей в раскрытии его смысла.
В изученном вами коротком рассказе выберите два таких изобразительных средства: предварительные намеки, описания окружающей среды и природы, вещи, имеющие символическое значение, название рассказа (если оно наделено особым смыслом).
Опишите выбранные вами изобразительные средства и объясните их роль в раскрытии смысла выбранного вами рассказа.

אח קטן / רונית מטלון

5. Опишите взаимоотношения Нисо [ניסו] с Рахелью [רחל] и Хани [חני].
Объясните как посредством этих взаимоотношений автор раскрывает образ взрослеющего подростка Нисо.

/продолжение на странице 3/

Третья часть – Поэзия (средневековая поэзия, поэзия Бялика, поэзия 20-го века)

Ответьте на два из вопросов 6-15 (каждый вопрос – 17 баллов;
всего – 34 балла)

Поэзия средневековья

6. Прочтите стихотворение и ответьте на следующий за ним вопрос.

ראה שמש / שלמה אבן-גבירול

ראה שמש לעת ערב אדמה / כאלו לבשה תולע למכסה,
תפשט פאתי צפון וימין / ורוח ים בארגמן תכסה,
וארץ – עזבה אותה ערמה / בצל הלילה תלין ותחסה,
והשחק אזי קדר, כאלו / בשק על מות יקותיאל מכסה.

Объясните, как мотив одежды и цветов выстраивает связь между описанием заката и смертью Иекутиеля [יקותיאל]. Проиллюстрируйте свой ответ.

7. Прочтите стихотворение и ответьте на следующий за ним вопрос.

לאטף דברי שיר / שלמה אבן-גבירול

לאטף דברי שיר, דבורה, / אשר קרית "שמע" מפיו יקרא,
מיחדת ומארכת ב"אחד" / ומתות בזכר רם וגורא,
אשר נתן דבש תחת לשונך / ושם לך להדף אויבך מרה.
הלא אם את בעיניך קטנה – / כבודה את ולך משפט בכורה.
חמודות טהרו אותך, ואינך / כשרץ עוף אבל צפור טהורה.

Объясните как противопоставления [ניגודים] в стихотворении влияют на характеристику образа пчелы.

8. Прочтите стихотворение и ответьте на следующий за ним вопрос.

כְּתָנוֹת פָּסִים / משה אבן-עזרא

כְּתָנוֹת פָּסִים / לְבַשׁ הַגֵּן / וְכִסּוֹת רִקְמָה / מִיָּדֵי דָשָׁאוּ,
וּמַעֲיֵל תַּשְׁבֵּץ / עֲטָה כָּל עֵץ / וּלְכֹל עֵץ / הִרְאָה פְּלֹאוּ.
כָּל צִיץ חֲדָשׁ / לְזִמֵּן חֲדָשׁ / יֵצֵא שׁוֹחֵק / לְקִרְאָת בּוֹאוּ –
אֵךְ לְפָנֵיהֶם / שׁוֹשֵׁן עֶבֶר, / מְלֶךְ, כִּי עַל / הוֹרֵם כְּסָאוּ.
יֵצֵא מִבֵּין / מְשֻׁמֵּר עָלָיו / וַיִּשְׁנֶה אֶת / בְּגָדֵי כְּלָאוּ.
מִי לֹא יִשְׁתָּה / יֵינוּ עָלָיו – / הָאִישׁ הַהוּא / יִשָּׂא חֲטָאוּ!

Тема одежды является центральным мотивом стихотворения. Опишите этот мотив и объясните его роль в раскрытии смысла стихотворения.

Поэзия Бялика

9. Прочтите стихотворение и ответьте на следующий за ним вопрос.

הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֶךָ / חַיִּים נַחֲמֵן בִּיאֲלִיק

הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֶךָ,
וְהָיִי לִי אִם וְאַחֻזָּה,
וְיִהְיֶה חִיקְךָ מְקַלֵּט רֹאשִׁי,
קֵן-תְּפִלּוֹתַי הַנִּדְחֹת.

וּבָעֵת רַחֲמִים, בֵּין-הַשְּׁמָשׁוֹת,
שְׁחִי וְאַגִּל לָךְ סוּד יְסוּרֵי:
אוֹמְרִים, יֵשׁ בְּעוֹלָם נְעוּרִים –
הֵיכֵן נְעוּרֵי?

וְעוֹד רָו אֶחָד לָךְ אֶתְנִידָה:
נִפְשִׁי נִשְׁרָפָה בְּלֶהָבָה;
אוֹמְרִים, אֵהְיָה יֵשׁ בְּעוֹלָם –
מִה-זֹּאת אֶהְיָה?

הַכּוֹכָבִים רָמוּ אוֹתִי,
הָיָה חֲלוֹם – אֵךְ גַּם הוּא עָבָר;
עָמָה אֵין לִי כְלוֹם בְּעוֹלָם –
אֵין לִי דָבָר.

הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֶךָ,
וְהָיִי לִי אִם וְאַחֻזָּה,
וְיִהְיֶה חִיקְךָ מְקַלֵּט רֹאשִׁי,
קֵן-תְּפִלּוֹתַי הַנִּדְחֹת.

Можно ли, по вашему мнению, отнести стихотворение "הכניסיני תחת כנפך" к любовной лирике? Обоснуйте ваше мнение и проиллюстрируйте его.

10. Прочтите стихотворение и ответьте на следующий за ним вопрос.

צפֿרט / חיים נחמן ביאליק

strofa 1 כל-העולם טובע באור ובשיר, הו, מי השליג עלינו – ובשפע פֿנה,

אוצרות חיים לא-שערותם מסביב מתרחשים,

ובמשעל הנמתח בין יער וניר

שנינו הולכים ומחשים.

אנו הולכים והולכים, לשבילנו אין קץ,

אפפנו שבילים, כתרוננו צפֿרות,

ובחנינות של-זהב יפגענו כל-עץ

ובצאלי צמרות.

strofa 2 הדמות קרוב אם עב קלה ברום עולם רפרפה?

אף גם-היא חיש הפליגה למדינת הים –

ואת-הרהורי השהור פמוה ורם

נשאה עמה לנצח על-כתפה.

ושוב זהר רקיע, ושוב תכלת בלי-סוף,

את הולכת בראש נאני כרוף אחריו,

ובקמותיו המלאות השתרע הנוף,

והכל בהיר בו כמו בעיניך.

strofa 3 רגע אחד לי נדמה: ביצר הלו,

המאפיל ומשיב צגתו עלינו,

גנו מטמון מסתרים, המשמר מאז

ומעולם לשנינו –

פתאם רחפה הקמה – ומפה אלי-פה

עבר רטט קרנים על-פני האוקינוס.

strofa 4 והנה נקלעה צפֿרת כפרח בקצה

שער מחלפתך המפונה על-המחצית,

וכמו רמזה לי: בחור, קום שקה-לה, ודמה

אלי הצפֿרת!

אולם את – ההרגשת בצפֿרת ובי?

ההרגשת, כי גם-נפשי נתונה בשבי,

ומפֿרפת ותלוואה, ומצפה לישועה

במחלפתך הקלועה?

strofa 5 ובעיניך שוב אציץ ואבקש שם תשובה –

וכבתחלה הן צנועות, שתי יוני החן;

מה-לי צניעות עיניך – ומחלפתך משוכה,

היא אומרת לי: הן!

מהרי, מהרי, אחותי, נבואה היצרה,

תחת חפת אשירי לך כל-נפשי אפיקה,

ואת-כל-אהבתי התלויה בשערה

נמית שנינו בנשיקה.

Прокомментируйте четвертую строфу стихотворения (она начинается словами "והנה נקלעה צפֿרת") и объясните, как изображенная в ней картина передает чувства поэта, выраженные в стихотворении. Проиллюстрируйте свой ответ.

11. Прочтите стихотворение и ответьте на следующий за ним вопрос.

עם דמדומי החמה / חיים נחמן ביאליק

הם האיים הרחוקים, העולמות הנבזים זו בחלומות ראיונם; שעשוננו לגרים תחת כל-השמים, וחיינו – לגיהנום.	עם דמדומי החמה אל-החלון נא-גשי ועלי התרפקי, לפתי היטב צווארי, שימי ראשך על-ראשי – וכה עמי תדבקי.
המה איי-הנזק זו צמאנו אליהם באֵל ארץ מולדת; שכל-כוכבי הליל רמזו לנו עליהם באור קרן רועדת.	ומחשקים ודבקים, אל-הזהר הנורא דומם נשא עינינו; ושלחנו לחפשי על-פני ימי האוֹרה כל-הרהורי לבנו.
ועליהם נשאֵרנו בלי-רע ועמית כשני פרחים בציה; כשני אבדים המבקשים אבדה עולמית על-פני ארץ נכריה.	והתנשאו למרום ביצף שוקק כיונים, ובמרחק יפליגו, יאבדו; ועל-פני רכסי ארגמן, איי-זהר אדמונים, ביצף דומם ירדו.

В стихотворении описывается путешествие.

Объясните и проиллюстрируйте смысл этого путешествия. Опишите
разные этапы этого путешествия.

Поэзия 20-го века

Поэзия первой половины 20-го века

Стихи Рахель [רחל]

12. Прочтите стихотворение и ответьте на следующий за ним вопрос.

רק על עצמי / רחל

רק על עצמי לספר ידעתי.
צר עולמי כעולם נמלה,
גם משאי עמסתי כמוה,
רב וכבד מכתיפ הדלה.

גם את דרכי — כדרכה אל צמרת —
דרך מכאוב ודרך עמל,
יד ענקים ודונה ובוטחת,
יד מתבדחת שמה לאל.

כל ארחותי הליו והדמיע
פחד טמיר מיד ענקים.
למה קראתם לי, חופי הפלא?
למה כזבתם, אורות רחוקים?

Согласно стихотворению, каковы были тяготы и поражения в жизни поэтессы? Объясните роль художественных средств стихотворения для выражения этих тягот и поражений. Проиллюстрируйте свой ответ при помощи текста.

13. Прочтите стихотворение и ответьте на следующий за ним вопрос.

פגִּישָׁה, חֲצִי פִּגִּישָׁה / רחל

פִּגִּישָׁה, חֲצִי פִּגִּישָׁה, מִבֶּט אֶחָד מְהִיר,
קִטְעֵי נִיבִים סְתוּמִים — זֶה דִּי...
וְשׁוֹב הַצִּיף הַכֹּל, וְשׁוֹב הַכֹּל הַסָּעִיר
מִשְׁבֵּר הָאֵשׁר וְהַדָּוִי.

אִף סֶכֶר שְׂכָחָה — בְּנִיתִי לִי מִגֵּן —
הִנֵּה הִיא כְּלֹא הִיא.
וְעַל בְּרָכִי אֶכְרַע עַל שְׂפַת אָגַם סוּאֵן
לְשִׁתּוֹת מִמֶּנּוּ לְרִנָּה!

Какой эмоциональный процесс описан в стихотворении? Объясните это и проиллюстрируйте свой ответ при помощи текста.

14. Прочтите стихотворение и ответьте на следующий за ним вопрос.

בְּאַחַד גִּלְגּוּלֵי / רַחֵל

הֶהָיִיתִי חַיָּה בֵּין חַיּוֹת הַשָּׂדֶה
בְּזִמְמִים רְחוּקִים, בְּאַחַד גִּלְגּוּלֵי ?
וַיֵּאָזֶן לִי קִרְבַּת הָאָחוֹת לְחִי
וַאֲיַמַּת הָאָדָם הָרוּדָה ?

אַפְרַת הַנוּצָה וְחִסְרַת הַמֶּגֶן
גִּלְגָּלָה-פְּרָפְרָה בִּי נִשְׁמַת צֶפֶר ?
מִנְגִּינָה עֲגֻמוּמִית, אֶהְבֵּת הַדְּרוֹר —
הֵן מִמֶּנָּה, מִמֶּנָּה שְׁתִּיָּהּ.

וְאוּלֵי בְּגִלְגּוֹל הָרְחוּק-קָדוֹם
הָיִיתִי גִבְעֵל-עֲשָׂבִים יִרְקָרֵק ?
וְלָכֵן בְּאַמִּי-אָדָמָה אֶדְבֵּק,
וּמְנוּחִי בְּחִיקָה הַשְּׁחוּם.

Чтобы выразить свой внутренний мир, поэтесса использует идею переселения душ [גלגול].

Объясните и проиллюстрируйте это утверждение.

15. Прочтите стихотворение и ответьте на следующий за ним вопрос.

מיכל / רחל

וְתֹאָהֵב מִיכָל בֵּת שְׂאוֹל אֶת דּוֹד — וְתִבֶּז לוֹ בְּלֶבָהּ
(ש"א, י"ח, כ'; ש"ב, ו', ט"ז)

מִיכָל, אָחוֹת רְחוּקָה! לֹא נִתַּק חוּט הַדּוֹרוֹת,
לֹא שָׁלְטוּ בְּכַרְמֶךָ הַנוֹגֶה תְּרִלִּי הַזָּמָן,
עַל כְּתָנֶת מְשֻׁנָּךְ לֹא דָחוּ פְּסִי אֲרָגְמָן
וְצִלְצוֹל אֲצָעֵדוֹת וְהִבֵּךְ עוֹד הָאֵזֶן תִּקְלֹט.

לֹא אַחַת רְאִיתִיךָ נִצְבֶּת לִיד הָאֶשְׁנָב,
בְּעֵינֶיךָ הִיפָּה מְהוֹלִים גְּאֻהָ וְרֹךְ;
מִיכָל, אָחוֹת רְחוּקָה, אֲנִי עֲצוּבָה כְּמוֹךָ,
כְּמוֹךְ גְּדוֹנָתִי לְבוֹז לְאֶשֶׁר אֶהֱב.

Близость и удаленность характеризуют связь поэтессы с Михаль [מיכל].
Объясните и проиллюстрируйте это утверждение.

Раздел четвертый – драма

Ответьте на один из вопросов 16-26 (34 балла).

Обратите внимание: на вопросы 16-26 можно отвечать только по трагедии Софокла или по трагедии Шекспира.

Трагедии Софокла: "אנטיגונה", "אדיפוס המלך"

16. Одна из целей греческой трагедии состояла в воспитании народа.

Объясните, как поведение, принятые решения и судьба трагического героя изученной вами трагедии ("Антигона" ["אנטיגונה"] или "Царь Эдип" ["אדיפוס המלך"]) способствуют достижению этой цели.

17. "אנטיגונה"

Опишите взаимоотношения двух членов семьи в трагедии "Антигона" ["אנטיגונה"] и объясните, как эти взаимоотношения раскрывают основной конфликт пьесы.

18. "אדיפוס המלך"

В финале трагедии "Царь Эдип" ["אדיפוס המלך"] Креонт [קראון] советует Эдипу [אדיפוס] "не возжелай властвовать над всем" ["אל תשתוקק לשלוט בכול"]. Объясните, что побудило Креонта произнести эти слова и как они связаны с грехом гордыни [חטא הגאווה] и с трагической судьбой Эдипа.

Трагедии Шекспира: "המלט", "המלך ליר", "מקבת", "אותלו", "רומיאו ויוליה"

19. Сочетание личных качеств героя и внешних факторов приводит к его трагической судьбе. Объясните и проиллюстрируйте данное утверждение на основании изученной вами трагедии.

20. "המלט"

Недоверие и подозрительность являются движущими силами трагического сюжета в пьесе "Гамлет" ["המלט"] и характеризуют взаимоотношения героев.

Как это выражено в сюжете трагедии? Объясните и проиллюстрируйте свой ответ.

21. "המלך ליר"

Опишите картину бури из третьего акта пьесы и объясните значения бури в общем контексте трагедии.

22. "מקבת"

Макбет [מקבת] – центральный трагический герой пьесы.

Является ли, по вашему мнению, также леди Макбет трагической героиней? Объясните и проиллюстрируйте свой ответ, основывая его на характерных особенностях трагического героя.

23. "אותלו"

Как показана любовь в трагедии "Отелло" [אותלו]?

Объясните роль любовных отношений в формировании трагического сюжета этой пьесы. Проиллюстрируйте свой ответ.

24. "רומיאו ויוליה"

Трагический сюжет "Ромео и Джульетты" [רומיאו ויוליה] балансирует между большой любовью и не меньшей ненавистью.

Объясните данное утверждение, обоснуйте ваши слова двумя картинками из пьесы.

Современная пьеса

Обратите внимание: на вопросы 25-26 можно ответить только по материалу современной пьесы (19-го или 20-го века).

25. Опишите начало и конец изученной вами современной пьесы.

Объясните роль жизненных обстоятельств героев (их душевного состояния, а также общественного и семейного положения и т. п.), показанного в начале и в конце пьесы, для понимания смысла этой пьесы.

26. Кто является самым сильным и влиятельным героем изученной вами пьесы? Объясните, как этот герой влияет на других героев пьесы и на развитие ее сюжета.

Желаем успеха!

Авторские права принадлежат Государству Израиль.
Копировать или публиковать можно только
с разрешения Министерства просвещения.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל.
אין להעתיק או לפרסם
אלא ברשות משרד החינוך.